

Labour Party szykuje się do rządów.

Oczyzna przedewszystkiem.

LONDYN, 5 stycznia. (PAT). — Jeden z najwybitniejszych działaczy Labour Party, najprawdopodobniej członek przyszłego gabinetu tego stronnictwa, John Thomas, w wygłoszonym ostatnio przemówieniu oświadczył co następuje: „Trudno jest powiedzieć coś konkretnego o trudnościach, na jakie napotka gabinet Labour Party w obecnych warunkach, w jakich przypadkiem lei sprawowanie rządów. Jeżeli chodzi o chwile obecne, to można powiedzieć, że jest ona tego rodzaju.

Ważni, ale każe się obawiać o przyszłość kraju wogóle.

Co zaś dotyczy rządu Labour Party trzeba powiedzieć, że nawet w kołach opozycji nie podniosły się alarmy z powodu nieuniknionego obietnicy władzy, przez to stronnictwo.

Tem tłumaczyć sobie należy wiarę w to, że gabinet Labour Party złożona jednak z prawdziwych anglików.

nie uważa nie takiego, co by przyniosło szkody krajowi.

gdź w obecnych warunkach politycznych, byłoby to nawet niemożliwe.

Pocieszają się, jak mogą.

LONDYN, 5 stycznia. (PAT). — „Daily Telegraph”, zajmujący opozycyjne stanowisko wobec rządu Labour Party.

wypatrnie w zniżce funta szterlinga źródła przyszłego uładku rządów tego stronnictwa.

Dziennik ten utrzymuje, że wielki przemysł i finansiera mogą być zadowolone, że Nowy Rok zawiątał pod znakiem niepomyślnym dla rządu Labour Party. Co do trwałości takiego rządu dziennik jest zdania, że

rząd nie będzie mógł iść na dłużej bez opzyczenia, nie szukając pomocy u liberałów.

względnie u ich przywódcy Asquitha.

Naiwne pogłoski

LONDYN, 5 stycznia. (PAT). — Z miarodajnych źródeł komunikują że

pogłoski o złem wrażeniu, jakie rzekomo wywołała wiadomość o nieuniknionem obietnicy władzy przez gabinet Labour Party na kapitałach obcym, ulokowanym w przedsiębiorstwach Wielkiej Brytanii, są nierzeczywiste bezpodstawne.

Zaprzeczenie tych pogłosek zamieszcza nawet prasa opozycyjna w stosunku do Labour Party, wskazując, że

tego rodzaju pogłoski wykazała całkowita nieznanosć stosunków politycznych w Anglii.

Powolnywanie się na fakt, że funt szterlingów spadł ostatnio w stosunku do franka szwajcarskiego nie może służyć jako argument, gdyż to samo ma miejsce z frankiem francuskim i innymi walutami obcymi.

Łabędzia pieśń odłożona.

PARYŻ, 5 stycznia. (PAT). — Z Londynu donoszą, że gabinet Baldwina wystąpi przed nową izbą dopiero w dniu 15 b. m.

Dwie strony medalu niemieckiego.

Światła stosunków z zagranicą.

Poincaré orientuje się w sytuacji

LONDYN, 5 stycznia. (Pat) — Według wiadomości z Paryża rząd francuski jest skłonny do dalszego złagodzenia swego stosunku do obszarów okupowanych.

Według tych samych źródeł Poincaré ma zamiar przyjąć Stinesa, celem odbycia z nim konferencji w sprawie ustalenia ściślej

szczyt współpracy władz okupacyjnych z przemysłowcami zagłębia Ruhry

BERLIN, 5 stycznia. (Pat). — Według obietnic niemieckich w Nadrenji i zagłębiu Ruhry, pozostaje jeszcze więzionych przez władze okupacyjne około 200 Niemców.

Atak Niemiec na franka.

PARYŻ, 5 stycznia. (Pat). Minister finansów przygotowuje szereg zarządzeń i środków w celu zapobieżenia spekulacji, jaka się ujawniła w związku z obecnym spadkiem franka francuskiego.

„Petit Parisien” zauważa, że Niemcy, którym nie powiodło się stosowanie biernego oporu, zwracają obecnie całą swą uwagę na deprecjacje waluty francuskiej.

Niemcy a Turcja.

BERLIN, 5 stycznia. (Pat). — Rząd Rzeszy wysłał do Turcji specjalną misję dyplomatyczną w celu podjęcia stosunków dyplomatycznych i konsularnych.

BERLIN, 5 stycznia. (Pat). — „Vossische Ztg.” dowiaduje się, że rząd niemiecki zamierza nawią-

zać z rządem tureckim rokowania celem zawarcia traktatu przyjaźni.

PARYŻ, 5 stycznia. (Pat). „Echo de Paris” dowiaduje się ze źródeł miarodajnych, że traktat zawarty w Lozannie z Turcją, nie będzie obecnie ratyfikowany przez Francję.

Walne zwycięstwo metalowców.

BERLIN, 5 stycznia. (Pat). — Strajk robotników w przemyśle metalowym uważać należy za ukończony. Rokowania prowadzone są w dalszym ciągu, jednak dziś doprowadziły do konkretnego rezultatu, a mianowicie:

8-godzinny dzień pracy zostaje utrzymany, płace robotników wykwalifikowanych zostaną podniesione do 48 marek złotych tygodniowo, a robotników niewykwalifikowanych do 38 marek złotych tygodniowo.

ODPOWIEDZ BELGIJ.

BRUKSELA, 5 stycznia. (Pat) Francuski projekt odpowiedzi dla Niemiec został zakomunikowany rządowi belgijskiemu w sobotę.

W sprawie odpowiedzi belgijskiej „Temps” dowiaduje się, że odpowiedź ta będzie ogromnie uzależniona od opinii władz belgijskich na terytorium okupowanym

STAN WYJĄTKOWY W BAWARII.

BERLIN, 5 stycznia. (PAT). — Jak donoszą z Monachium, stan wyjątkowy w Bawarii zostanie utrzymany.

PRZECIWKO KOMUNISTOM I NAJONALISTOM.

BERLIN, 5 stycznia. (Pat). — Dzienniki donoszą, że rozpoczęło się dochodzenie karne przeciw por Rosbachowi i przeciw wybitnemu członkowi niemieckiego stronnictwa ludowego Fahrhöstowi, założycielowi wszechniemieckiej partii, zabronionej przez ministra spraw wewnętrznych Seweringa.

BERLIN, 5 stycznia. (Pat). — Generał Seeck zabronił rozwoju sekcji komunistycznej „Rote Fabrik” na całym terytorium Niemiec.

Dr. med.

Gustaw Raciązek

Choroby płuc i serca

Gdańska 93, tel. 20-35.

Przyjmuje od godz. 3-5 i pół po poł.

Cienie sytuacji wewnętrznej.

Bawarii cięża hegemonia Rzeszy.

BERLIN, 5 stycznia. (Pat). — „Deutsche Ztg.” podaje wyciąg z memoriału rządu bawarskiego, przedstawionego rządowi Rzeszy przez posła bawarskiego w sprawie zmian konstytucji Rzeszy w kierunku federalistycznym. Memoriał ten żąda nadania radzie związkowej atrybucji, jakie posiadała przed rewolucją.

Rada związkowa miałaby posiadać prawo kontroli nad rządem Rzeszy,

zwłaszcza w zakresie polityki zagranicznej.

Art. 48 konstytucji Rzeszy, przewidujący możliwość nadania przez prezydenta Rzeszy nadzwyczajnych pełnomocnictw, nie stosował by się do Bawarii.

W razie gdyby zawieszenie te-

go artykułu nie było możliwe, memoriał bawarski przewiduje, że utrzymanie bezpieczeństwa publicznego należałoby do odnośnych krajów.

Dalej domaga się memoriał zniesienia przysługującego prezydentowi Rzeszy prawa ulaskawiania skazanych przez sądy nadzwyczajne poszczególnych krajów.

W zakresie wojskowym memoriał przyznaje, że dowództwo musi być dla całego państwa jednolite.

W zakresie polityki zagranicznej memoriał

żąda prawa zawierania konwencji przez poszczególne państwa zwiazkowe.

o ile nie będą one sprzeczne z interesami Rzeszy.

Zatarg Rzeszy z Turynią.

BERLIN, 5 stycznia. (A. W.). — Członkowie gabinetu Turynii przybyli dziś do Berlina, aby żądać zadośćuczynienia za aresztowanie ministra spraw wewnętrz-

nych Turynii. Podczas narad przyłączyli się oni do memorandum bawarskiego doręczonego rządowi Rzeszy.

Palatynat nie śpi.

BERLIN, 5 stycznia. (Pat). — W Berlinie liczą się ze wznowie-

niem w najbliższych dniach ruchu separatystycznego w Palatynacie.

Centrolew w Saksonii.

DREZNO, 5 stycznia. (Pat). — Koalicyjny gabinet saski, na którego czele stanął socjaldemokrata Held, składa się z

czterech socjalistów, jednego demokraty i dwóch przedstawicieli partii ludowej

Wczoraj odbyło się w sejmie zaprzysiężenie prezydenta. Odrzucono wniosek socjalistów o rozwiązanie sejmiku saskiego

Venizelos w Grecji.

Monarchja, czy republika?

ATENY, 5 stycznia. (Pat) — Dziennik „Efterheren Vira” dowiada się, że poglądy Venizelosa na sprawę ustroju państwa są następujące: Nieobecność króla jest konieczna aż do czasu, gdy naród wypowie się droga plebiscytu: 1) czy pragnie lub nie utrzymania obecnej dynastji, 2) za monarchję, czy za republikę. Jeżeli lud wypowie się za dynastję wówczas król Jerzy powinien powrócić, jeżeli zaś za monarchję, lecz

przeciw dynastji obecnej, Grecja winna powołać nowego króla. Jeżeli wreszcie naród wypowie się za ustrojem republikańskim wówczas sprawę nowego ustroju ureguluje zgromadzenie narodowe.

Venizelos według informacji dziennika postanowił zapewnić biorącym udział w plebiscycie najpełniejszą swobodę głosowania. Plebiscyt odbędzie się zapewne pod kontrolą mieszanych komisji

NOWY GABINET JAPOŃSKI.

PARYŻ, 5 stycznia. (PAT). — Według doniesień z Tokio Kiyoura utworzył nowy gabinet, w skład którego wchodzi: Isshi, także minister spraw zagranicznych. Mazuna minister spraw wewnętrznych, Hayasch, oświata, Mazede, wołna i Ukuda marynarka.

TRZESNIENIE ZIEMI W SAMARKANDZIE.

MOSKWA, 5 stycznia. (Pat). — Trzesnienie ziemi zburzyło w okręgu Samarkandu 400 domów. Ilość ofiar w ludziach w miejscowości Hadhament wynosi 80 tysięcy.

Komunikat.

Poczując się do młogo obowiazku ta droga złożyć jak najszybciej podziękowanie J. W. P. sukcesorom s. p. Juliusza bar. Heinza za złożoną ofiarę w sumie mk. 250.000.000 (dwieście pięćdziesiąt milionów) na ręce J. W. Pana Gen. Majewskiego, Dowódcy O. K. N. IV na rzecz Inwalidów Wojennych która to suma J. W. Pan Gen. Ma w ski w dniu 27 grudnia złożył na budowę inwalidów Wojennych

Zarząd Powiatowego Koła Związku Inwalidów Woleńskich P. P. — polspolitej Polskiej w Łodzi.

Powódź w Petersburgu.

BERLIN, 5 stycznia. (Pat) — Według doniesień z Petersburga, miasto to zostało nawiedzone przez katastrofalną powódź, która prasa nazywa bezprzekładną. Masyny lodowców z jeziora Ładoga, które oderwały się wskutek odwilży, płyną wzdłuż rzeki. Nawet

te części miasta, które nie zostały w czasie powodzi w r. 1824 zalane, obecnie stoją pod wodą. Również obszar nad dolną Wolgą są na obu brzegach wgląd na 50 km. zalane wodą. Nagromadzone tam zapasy drzewa zostały porwane przez wodę.

Zgon posła Ks. Lutosławskiego.

WARSZAWA, 5 stycznia. (Pat) — Dziś, o godz. 3-ciej popoł. nadeszła do sejmu wiadomość, że ks. poseł Kazimierz Lutosławski (Z.L.N.) zmarł o godz. 2-giej min. 30 popoł. w majątku rodzinnym Droz-

owie, ziemi Łomżyńskiej. Jak wiadomo ksiądz poseł Lutosławski chorował od paru dni na szkarlatynę. Pogrzeb odbędzie się prawdopodobnie we wtorek przed południem w Drozdowie.

Wielka przyszłość radiotelegrafji

LONDYN, 5 stycznia. (Pat) — Zgodnie z informacjami, jakich udzielił przedstawicielowi „Daily News” wybitny uczyony angielski, profesor Fournier D'Albo, radiotelegrafia jest w przededniu donio

stych odkryć. Zdobyczą taką będzie t. z. telewizja, za pomocą radiotelegrafji, która pozwoli widzieć na odległość tak dokładnie, jak wyraźnie słyszy się przy pomocy radiotelefonu.

Venizelos--ministrem spraw zagranicznych.

ATENY, 5 stycznia. (Pat) Niektóre dzienniki greckie dowiadują się, że Venizelos odmówił przyjęcia prezydentury gabinetu, godząc się jedynie na przyjęcie teli spraw zagranicznych. Liberalowie

proponują Venizelosowi objęcie przewodnictwa Izby. Wybór przewodniczącego Izby ulegnie prawdopodobnie odroczeniu do przyszłego tygodnia.

Pod znakiem dyktatury skarbowej

Wczorajsze obrady se'nu.

Wrażenia ogólne.

WARSZAWA. (Telef. od nasz. sejm. sprawozdawcy). Na wczorajszym posiedzeniu następnym spokojnym, pozbawionym wszelkich incydentów, uchwalono w trzecim czytaniu ustawę o nadzwyczajnych pełnomocnictwach. Władze ona pod obrady senatu dnia 8 b. m. i wobec tego jeszcze przed 15-tym stycznia rząd p. Władysława Grabskiego będzie mógł przystąpić do swej akcji sanacyjnej, wyposażony w najrozleglejsze pełnomocnictwa. Poza tem iżba zatwierdziła wczoraj tak upragnioną przez warstwy pracujące ustawę o wskaźniku drożyznianym. St. Gr.

Przebieg posiedzenia.

Na wczorajszym posiedzeniu sejm. w trzecim czytaniu bez dyskusji przyjęto ustawę o skreśleniu art. 89 z ustawy o podatku majątkowym, poczem przystąpiono do trzeciego czytania ustawy o obowiązującym stosowaniu wskaźnika zmian kosztów utrzymania do regulacji plac zarobkowych. Pos. ks. Stępczyński wniósł poprawkę, aby po słowach: „We wszystkich zakładach pracy” dodać:

„zastrzeżeń w sprawie nadzwyczajnych pracowników naftemnych”. Pos. Żulawski do art. 1 proponuje poprawki stylistyczne. Dalej przypomina, że sejm odrzucił wniosek o określenie wskaźnika co tydzień, obecnie prósi jednak, aby sejm wezwał rząd do faktycznego określenia wskaźnika gdyż okres dwóch tygodni jest zbyt długi.

Przemysł łódzki oświadczył wręcz, że nie będzie stosował wskaźnika na styczeń. Ponieważ wpływa to ujemnie na ustalanie plac w przyszłości, mówca wnosi poprawkę merytoryczną, aby ustawa obowiązywała nie od dnia ogłoszenia, lecz od 1 stycznia b. r.

Marszałek zaznacza, że w trzecim czytaniu poprawki nie zgłoszonej poprzednio nie mógłby podać pod głosowanie, gdyby był sprzeciw.

Pos. Dabanowicz sprzeciwił się poprawce.

W głosowaniu przyjęto w trzecim czytaniu ustawę z poprawkami stylistycznymi posła Żulawskiego, oraz z poprawką ks. Wólczyńskiego.

Wskaźnik zmiany kosztów utrzymania obliczany na podstawie porównania kosztów utrzymania w

okresie badanym, z kosztami utrzymania w okresie poprzedzającym ten okres, wliczeń być zastosowany do obliczenia przypadającego na następny okres płacy zarobkowej, począwszy od następnego dnia do okresu badanym.

Inne poprawki odrzucono. Przyjęto rezolucję komisji ochrony pracy i rezolucję posła Langera, aby rząd ustalił trzech dzień, jako termin wypłaty dodatku, spowodowanego wzrostem drożyzny, na ogłoszeniu wskaźnika drożyznianego za ubiegły okres przez komisję statystyczną.

Przystąpiono do trzeciego czytania ustawy o pełnomocnictwach. Pos. Somscher oświadcza, że klub niemiecki nie ma zarządza do obecnego rządu i z tego powodu klub niemiecki wstrzyma się od głosowania.

Prezes rady ministrów Grabski, zabierając głos, zajmując stanowisko negatywne, co do poprawki posła Soczka, do artykułu 1, określającego skalę zaliczek na poczet podatku majątkowego, ściągającego od płatników podatku gruntowego i budynkowego.

W głosowaniu odrzucono wszystkie poprawki i przyjęto ustawę w trzecim czytaniu.

Przyjęto także rezolucję posła Łypacewicza, aby rząd nadsłał do końca stycznia wnioś projekt ustawy ramowej w sprawie reorganizacji, względnie zmniejszenia niektórych władz i urzędów.

Marszałek: Z powodu uchwalenia w trzecim czytaniu tej ustawy pragnę uczynić pewną uwagę. Stało się już modnym wymyślanie pod adresem sejm. Niewątpliwie ma on swe wady. Ale choćby pobieżnie przejrzenie „Dziennika ustaw” wykazuje, że sejm ten w ciągu ostatniego roku dokonał wielkiej pracy.

Uchwalenie prawie jednowymiarowej ustawy podatkowej jest najlepszym tego wyrazem. Ta ustawa o pełnomocnictwach wymaga od sejm. wielkiej ofiary, bo zrzeczenia się na pewien czas urzędniczej, jest jeszcze jednym dowodem ofiarności sejm. i tego, że zawsze kieruje się on interesem państwa i uwzględnieniem ciężkiego położenia skarbu. (Okłaski)

Przystąpiono do ustawy o dodatku kowem przewidywanym budżetowym za IV kwartał r. 1923 i przewidywanym budżet. za I-szy kwartał b. r. Sprawozdawca poseł Zdzisławowski (Z.L.N.). — Nieprzewidywany

wzrost drożyzny w IV kwartale zmusił rząd do wydatkowania sum o wiele większych, niż do których był upoważniony.

Złoty rząd nie wydał większej sumy, lecz mniejsza. Był upoważniony do 270.000.000, a wydał 22 miliony. Według zestawienia g. urzędu kasowego wydatki wyniosły w październiku 11 biljonów, w listopadzie 25 biljonów, w grudniu 60 biljonów, razem dziewięćdziesiąt sześć biljonów. Rząd był upoważniony do wydania 19,78 miliardów. W obecnej ustawie upoważnia się ministra skarbu do pięciokrotnego podwyższenia tej sumy.

Obydwa przewidywania przyjęto bez zmian w drugim i trzecim czytaniu.

Po referacie posła Z. Seydy przyjęto w drugim i trzecim czytaniu projekt ustawy o ratyfikacji polsko-niemieckiego układu, podpisanego w Berlinie dnia 14 lipca 1923 r.

Na tem porządek dzienny wyčerpano. Następnego posiedzenie 28 stycznia o godz. 4 pop.

Na porządku dziennym ustawa o powszechnej służbie wojskowej

Wielka narada wojskowa w Belwederze

Mowa marszałka Piłsudskiego wywarła olbrzymie wrażenie.

WARSZAWA (Tel. od nasz. koresp.) Wczoraj w Belwederze odbyła się pod przewodnictwem prezydenta Wojciechowskiego narada w sprawach wojskowych. W naradzie wzięli udział: marszałek Piłsudski i premier Władysław Grabski, minister generał Sosnkowski i jeszcze parę osób.

Omawiano zasady organizacji najwyższych władz wojskowych. Marszałek Piłsudski wygłosił dłuższe przemówienie, w którym przedstawił swój pogląd na sytuację wewnętrzną i zewnętrzną Polski. Wywody Marszałka Piłsudskiego wywarły ogromne wrażenie na wszystkich obecnych, dyskusji jednak nad nimi nie wszczynano i uchwał żadnych nie powzięto.

Hr. Zamoyski przyjął tekę spraw zagranicznych.

WARSZAWA. (Telef. od nasz. koresp.). Dowiadujemy się, że w wyniku konferencji odbytych w ciągu dwu ostatnich dni hrabia Maurycy Zamoyski zgodził się na objęcie teki ministra spraw zagranicznych. Podsekretarjat stanu w ministerstwie obejmie były dyrektor departamentu politycznego, usunięty przez p. Sejda, profesor Kętrzyński.

Proces-Monstre „Ekspresu Czerwonego”

Pamięć Marka Twaina poświęca Autor.

Ten niebawmy proces trzymał w napięciu przez cały tydzień całą Warszawę. Małki odzyskały od pierś świeżo urodzone niemowlęta, aby zdobyć przebojem bilet wejścia do sali sądowej. W dniu przemówień obrońców ulica Miodowa była tak gęsto zatłoczona przez abonentów „Ekspresu Czerwonego”, że dla utworzenia drogi tramwajom trzeba było puścić w ruch sikawki wszystkich pieciu oddziałów straży ogniowej.

Siedemdziesięciu najwybitniejszych reporterów tego najpoczytniejszego na kuli ziemskiej organu bądź stało, bądź leżało na ławach oskarżonych, przysięgli bowiem czytelnikom, że „nigdy nie zasieda na ławie oskarżonych” — i dotrzymali słowa.

Dwaj naczelni redaktorowie piśmie zwrócili się w przededniu rozpraw sądowych z apelem do obonentów, uskarżając się na to, że honor nie pozwala im dotknąć się ław podsiadnych i w okamgnieniu ze składek publicznych złożyć po miliardowy fundusz na dwa świetne fotele stylu Ludwika XIV dla dostojnych oskarżonych.

Akt oskarżenia, zarzucający 72 podsiadnym z art. 2897 cz. VIII punkt 6 przepisów przejściowych do kodeksu karnego „organizowanie przestępnej bandy celem podżegania spokojnych obywateli do popełniania przestępstw, budza

cych sensację, celem zapewnienia poczytności piśmi” odczytano wśród takiego gwizdu, ryku, chrzankania, syków i burzy protestów wśród publiczności, że przewodniczący zagroził „opuszczeniem sali wraz z kompletem sadzawym, jeżeli się nie uspokoi”; poczem ciekawość wzięła górę i sekretarz zakończył sentym głosem odczytanie aktu oskarżenia, zajmującego dziesięć kilometrów wierszy na urzędowym papierze.

Pierwsza zeznawała służąca Petronela Wsicińska, która utrzymywała, że jeżeli przed udaniem się na snoecznyk nie przeczyta o pięciu morderstwach, siedmiu samobójstwach i dwunastu skandalach rodzinnych, to nie może znużyć oka przez całą noc. I że numeru „Ekspresu”, poniżającego się do podania mniejszej ilości tych wypadków zrolaby nie zakupiła, jako rzecz bezwartościową.

Prokurator Marian Proszczakowicz (także nazwisko!) starał się wyprowadzić krzyżowem z pytaniami z tego niewinnego zeznania wniosek na niekorzyść oskarżonych. W mowie oskarżycielskiej próbował on ustalić na mocy sieci wywładow, dokonanych przy kieliszku przez agentów tajnej policji, że w Warszawie i na prowincji powstała cała banda samobójców, którzy za grubą opłatą według taksy „Ekspresu Czerwonego” strzelali się, wleźli, topili, truli się jodyną i esencją octową, aby niemu dostarczyć nie zdrowej sensacji.

Według wywodów prokuratora najuczciwsi urzędnicy państwowi, zajmujący wysokie stanow-

iska skuszeni przez wywiady „Ekspresu”, naraz opuszczali się w swoich obowiązkach, popełniali na służbie milionowe grabieże — niekiedy będąc komisarzami na kresach, stawali na czele band zbrodniczych i tym sposobem dostarczali niemu niezdrowej sensacji, zapewniającej mu byt i poczytność wśród wszystkich sfer ludności, poczynając od najwyższej inteligencji aż do zupełnego analfabetyzmu.

Grzmowym, pełnym oburzenia głosem użalał się prokurator zważając na to, że „Ekspres Czerwony” zburzył spokój cichych gniazd rodzinnych, wdarł się do alkowy najlepszych małżeństw, podjudzał żony i mężów do niewierności i zabójstw na tle zdrady małżeńskiej, aby miał czym karmić ciekawość publiczną. Inkryminowano osnemu artykuł: „Zapalka się nie zapala”, oparty na tle „rzekomego faktu”, iż Marianna Zapalka ochłodziła dla swojego 70-letniego małżonka, który zastrzeżił jej pięciu kochanków i doniósł o tem naprzód „Ekspresowi”, a potem dopiero policji, oraz inny artykuł p. t. „Ogonek się porusza”, opowiadający o tem, że niejaki Bonawentura Ogonek, złożony od trzech lat niemoca, udowodnioną niestawionictwem przez cały ten czas w urzędzie podatkowym, doświadczył w przyległym pokoju szmer pocalunków swojej żony z parobkiem Janem Psiajucha, zwiózł się z pościelą i przegrzł gardło kochankowi, a małżonce swojej odgrzył kawałek nosa, figurujący w śledztwie pośród dowodów rzeczowych na początku

procesu i zagubiony z winy wodzonego sądowego, który uznał go za kawałek słoniny.

Nadto prokurator zarzucał redakcji „Ekspresu”, że zdeprawowała w celach sensacji szanowną rodzinną bank. Hersza Hosenkackiera, w której jeden syn Nuchim wbrew najpiękniejszemu tradycjom demowim puścił się na operacje dolarowe na czarnej giełdzie, drugi syn Gedali robił w tajemnicy konkurencje ministerstwu skarbu w drukowaniu asygmat 10-milionowych, jedna z córek Perla nasładowała charakter oka na wksłach, druga Małka opuściła dom prywatny rodziców, aby stanąć na czele mniej prywatnego domu schadzki, w którym grano w gry hazardowe i palono niebanderolowane papierosy, sama pani domu mimo lat 60 wyjechała z brylantami i 17-letnim taniecem Julianem Gutszwancem zagranicę, a Hersz Hosenkackier z rozpaczą wygrał nakrapianemi kartami 300 złotych polskich — wszystko w celach sensacji i przy poparciu moralnem „Ekspresu”.

Były momenty wstrząsające w tym procesie, kiedy sprawa przedstawiała się dla podsiadnych groźnie i nad głowami ich wisiał już wyrok doraźnej śmierci z pozbawieniem praw wydawania piśma na tym i na tamym świecie. — Wszelako ekspertwa, zarządzona na życzenie obrony z mężem Marianym Zapalki, który wobec swoich lat 70 nie zapalił żadnej z wietych na próbie sekretarek sądowych, rzuciła światło na całą sprawę w sensie nadzwyczaj ko-

Ze względu na potrzeby oszczędzania czasu sądowego i niemożności pogodzenia obrońców, palających chęcią dowiedzenia natchemniast niewinności swych klientów, trzydziestu adwokatów mówilo razem, co wytworzyło nieopisany zgiełk, wzmoczony przez okrutne akustyczne warunki namieknieszkiej sali sądowej palacu Paca.

Pomimo to tak z przemówień obrońców, jak i z całości przewodu sądowego wytworzył się osobny obraz haniebnie unadłej moralności powojennej i szarpaniny nerwów w życiu społecznem doby obecnej: samobójcy, mordercy, złodzieje, grabieżcy grosza publicznego, gwałciciele, łapownicy, handlarze żywym towarem, kupierki, czarno-giełdziarze, piiaczy, awanturnicy, skandalisci, szulerzy, fałszerze, roznustnicy — słowem, wszyscy bez wyjątku okazali się czynnymi w swoich rolach z nierzeczowanej woli bez żadnego zgoła wynagrodzenia dodatkowego od redakcji „Ekspres Czer.” był tylko fotografem obyczajów, notującym fakty życia i dodającym im jedynie trochę krzywczych barw stylowych, aby czytelnicy nie zadusili się mda innymi poważnych organów prasy warszawskiej.

Publiczność wyniosła z sali sądowej na rekach niewinnionych 72 członków redakcji. Usmóćcie się — „Ekspres Czerwony” będzie wychodził nadal. Możemy spać spokojnie! Leo Belmont.

Widmo strajku włókniarzy.

Przemysłowcy odmawiają zastosowania wskaźnika za drugą połowę grudnia. — P. Pawłowski zreferował robotnikom na konferencji sytuację robotnika rosyjskiego i doszedł do konkluzji, że u nas nawet bez wskaźnika jest lepiej.

Robotnicy zapowiadają najbezwzględniejszą walkę — Przewidywana jest interwencja rządu.

Przebieg wczorajszej konferencji.

(b) W związku z zarogiem na te wypłaty podwyżki za drugą połowę grudnia odbyła się w dniu wczorajszym w lokalu przemysłowców konferencja, w której brali udział z ramienia związków zawodowych pp. Kazimierzak, Oblowski, Muszyński i Danielewicz, oraz z ramienia przemysłowców pp. Rumpel i Pawłowski.

CO MÓWI PRZEMYSŁ WIELKI

Na wstępie p. Rumpel scharakteryzował niezmiernie czarno obecną sytuację w przemyśle i poruszył wszystkie bolączki, toczące obecnie przemysł, jak: brak rynków zbytu, podatki, brak środków obiegowych, który zmusił przemysłowców do lombardowania towarów i t. p.

Wobec tego przemysłowcy, postanowili podwyżki za drugą połowę grudnia robotnikom nie wypłacać.

ODPOWIEDZ ROBOTNIKÓW.

W odpowiedzi głos zabrał p. Kazimierzak, który w pierwszym rzędzie wykazał iż przemysłowcy bardzo brzydko postąpili, dając niejasne odpowiedzi od czasu ustalenia tego wskaźnika, pozwalając robotnikom ludzić się, iż jednak otrzymają należną im podwyżkę w wysokości 62 proc. za drugą połowę grudnia, w której obowiązywała jeszcze umowa.

Tłumaczenie przemysłowców, jakoby nie mieli pieniędzy, jest już przestarzałe i powtarza się bardzo często. Robotników to nie obchodzi, gdyż pracują oni dla przemysłowców i muszą za to otrzymać odpowiednie wynagrodzenie.

Robotnicy mogą zrezygnować ze wskaźnika drożyznianego, lecz zarobki ich winny być zwaloryzowane i określone według rzeczywistych kosztów utrzymania, co zresztą przemysłowcy już dawno uczynili w stosunku do siebie, sprzedając towary swe jedynie w walutach obcych.

Nie bacząc na mrozy i drożyznę robotnicy będą umieli bronić swych praw i bezwzględnie rozpoczną bezrobocie wobec niewypłacenia należnych im zarobków.

P. Danielewicz wskazał na ewentualne smutne zakończenie targu, gdyż robotnicy są zdecydowani i gdy walka rozpocznie się, przybrać ona może takie formy, o których przemysłowcom się nie śniło, a wówczas trudno będzie zatarg zlikwidować. Wobec tego przemysłowcy winni namyślić się i wypłacić robotnikom należne 62 proc. podwyżki.

WYKLAD O ROSJI.

Następnie głos zabrał p. Pawłowski, który między innymi scharakteryzował sytuację robotni-

ków w Rosji, gdzie zarobki są takie same jak u nas, aczkolwiek drożyzna jest 5-kroć wyższa.

Wogóle dowodził p. Pawłowski iż robotnikom naszym jest o wiele lepiej, niż robotnikom w Rosji, wobec czego winni się wyrzec swych żądań.

W odpowiedzi p. Pawłowskiemu oświadczył p. Kazimierzak, iż na konferencji niema miejsca na roztrząsanie zagadnień społecznych w innych krajach i że przemysłowcy biorą zwykle jako przykład kraj, gdzie robotnikom jest jeszcze gorzej niż w Polsce, a nie starają się podnieść przemyślu ani dobrobytu robotnika do poziomu, jaki istnieje w innych krajach.

Robotnicy, to, co im się należy, otrzymać muszą i opór przemysłowców na wiele się nie zda, wobec uchwalenia przez sejm ustawy o przymusowym stosowaniu wskaźnika.

Wkońcu p. Rumpel odpowiedział, iż o ile ustawa będzie uchwalona, to przemysłowcy się do niej zastosują, nie rękując za skutki. W Niemczech n. p. dzięki tej

ustawie przemysł zupełnie zamarł. Wobec takiego stanowiska przemysłowców, konferencja rezultatu nie dała i przedstawiciele robotników oświadczyli, iż po porozumieniu się z ogółem robotników, dadzą w przyszłym tygodniu odpowiedź ostateczną.

ROBOTNICZY ZAWIADAMIAJĄ RZĄD O SYTUACJI.

(b) Po bezowocnej konferencji u przemysłowców zwrócił się p. Kazimierzak do inspektora pracy z prośbą o zawiadomienie ministra Darowskiego o grożącym strajku w przemyśle włókienniczym.

P. inspektor Wojtkiewicz natychmiast telefonował do Warszawy i w nieobecności ministra Darowskiego rozmawiał z p. Biesiadeckim.

P. B. oświadczył, iż wobec przyjęcia przez sejm w trzecim czytaniu ustawy o przymusowym stosowaniu wskaźnika przemysłowcy i tak będą musieli podwyżkę tę wypłacić. O przebiegu dotychczasowej akcji, zawiadomiony będzie minister pracy Darowski.

Stanowisko związków zawodowych.

Specjalne wywiady „Głosu Polskiego“

Sytuacja w przemyśle włókienniczym komplikuje się. Na wczorajszej konferencji zarówno przemysłowcy, jak i robotnicy zajęli stanowisko nieprzejednane. Chwila obecna nosi zatem charakter ciszy przed burzą.

Ażby zapoznać się z zamiarami robotników, zwróciliśmy się do przywódców wszystkich 3-ech związków robotniczych, którzy stanowisko sprecyzowali w sposób następujący:

CO MÓWI P. DANIELEWICZ? (Zw. klasowy).

— Uważam, że tłumaczenia przemysłowców odnośnie do odmowy wypłacenia ostatecznego wskaźnika drożyznianego — są może nawet z ich punktu widzenia uzasadnione, jednak, mimo wszystko, nie mogą one normować stanowiska robotników w tej sprawie.

Oplakane warunki życiowe uniemożliwiają robotnikom wnikiwanie i uwzględnianie sytuacji przemysłu. Z drugiej strony ciężaru sanacji obecnych warunków w przemyśle nie mogą ponosić wyłącznie robotnicy, gdyż w gruncie rzeczy przy najlepszej chęci nie byłiby oni w stanie kosztem swych zarobków obecnej sytuacji choćby częściowo nawet poprawić.

Ostatni wskaźnik jest tak minimalny, że w żadnym wypadku nie można zgodzić się ze zdaniem przemysłowców, jakoby wpływał on w wybitnie destrukcyjny spo-

sób na całokształt obecnego budżetu przemysłowego.

Co więcej, podkreślić należy, że podczas, gdy ceny towarów włókienniczych dawno przekroczyły już równię złota, płace robotnicze jeszcze jej nie dosięgły. Dlatego też stanowisko przemysłowców jest niesłuszne. Związek nasz stoi na gruncie bezwzględnego wypłacenia ostatecznego wskaźnika. W tym kierunku nie cofniemy się przed najostrejszymi środkami walki.

— Czy sądzi pan zatem, że może dojść do strajku?

— Bezwzględnie tak. W dniu jutrzejszym obradować będzie komitet wykonawczy związku, który opracuje odpowiednie rezolucje na poniedziałkowe zebranie delegatów.

CO MÓWI P. KAZIMIERCZAK? (Zw. „PRACA“).

— Organizacja nasza — mówił p. Kazimierzak — poczyniła energiczne kroki w sprawie zatargu u rządu i posłów N.P.R. Tymczasowa nasza akcja ogranicza się na sklonieniu ministerstwa do energicznej interwencji. Z ministerstwem jesteśmy w stałym kontakcie.

Gdyby p. inspektor Wojtkiewicz po otrzymaniu specjalnych pełnomocnictw, nie zdołał zatargu zlikwidować, należy oczekiwać przyjazdu do Łodzi min. Darowskiego

Gdyby i to nie pomogło — chwycimy się innych środków walki.

CO MÓWI P. ŚWIATKOWSKI? (Związek Ch. D.)

— Narazie interwenjujemy u rządu i posłów. Dalsze stanowisko uzależnić musimy od decyzji zebrania delegatów, które odbędzie się prawdopodobnie we wtorek.

Mogę pana zapewnić, że od ządania naszego wypłacenia 62-procentowej podwyżki nie odstąpimy w żadnym wypadku. Przemysłowcy postępowaniem swoim mogą rozpętać burzę strajkową, odpowiedzialność za którą spadnie na nich całkowicie.

Jak widać z powyższego, robotnicy zajęli stanowisko zdecydowane. Przemysłowcy stanowiskiem swoim wyraźnie dają do zrozumienia, że zależy im na tem, ażeby do sprawy tej wniósł

się rząd, od którego za cenę usępienia w stosunku do robotników wylargować będzie można dalsze koncesje.

Nie do pomyślenia bowiem jest, ażeby przemysł doprowadził do konfliktu wówczas, gdy za kilka dni w życie wejdzie ustawa wskaźnikowa, nie mając na uwadze celów ubocznych.

Z całą pewnością stwierdzić można, że po interwencji rządu przemysłowcy zatarg zlikwidują. P. Darowski, znając doskonale psychikę naszego przemysłu, przyjedzie do Łodzi najprawdopodobniej z szeregiem koncesji w zanadru.

Należy przypuszczać, że w rezultacie przemysłowcy dadzą robotnikom, aczkolwiek „z trudem“ żądane 62 procent.

Ant. W.

Tak czy inaczej chodzić będziemy pieszo

Albo tramwaje zastrejkują, albo staną z braku środków albo taryfa będzie nie do zapłacenia.

Zarząd K. E. Ł. wymówił pracownikom biurowym pracę na 3 tygodnie.

Przyczyną wymówienia pracy jest beznadziejny stan finansowy K. E. Ł., kasa której wykazuje kolosalny deficyt.

Przyczyny tego deficytu należy szukać: 1) w podwyżkach płac pracowników, którym nie odpowiadały wyższe taryfy tramwajowej, 2) w zmniejszeniu się frekwencji wywołanej zbytnią gwałtownością taryfami, która doprowadziła do obecnego stanu rzeczy.

K. E. Ł. miała deficyt począwszy od gwałtownej wyżki listopadowej.

Wobec tego zarząd K. E. Ł. przedstawił obecną krytyczną sytuację pracownikom, zaznaczając, że jedyny ratunek widzi w niepodwyższaniu plac, gdyż wyższe taryfy nie dają żadnych pozytywnych rezultatów.

Zarząd K. E. Ł. odbędzie w poniedziałek, dnia 7 stycznia b. r. posiedzenie, na którym rozpatrzy stanowisko pracowników i poweźmie ostateczną decyzję w celu załatwienia tej poważnej kwestji.

Płace pracowników miejskich.

Zgodnie z orzeczeniem lokalnej komisji do badania wzrostu kosztów utrzymania z dn. 2 stycznia r. b. magistrat postanowił podwyższyc pobory pracowników miejskich na m. styczeń o dalsze 61,92 proc. Wobec tego zasadnicze po-

bory styczniowe pracowników miejskich, nie licząc dodatków: funkcyjnego, rodzinnego i za wysługę lat, wynoszą: w najniższej (XII kategorii) urzędniczej 110.663.000, w „najwyższej“ (I kategorii) 287.725.000 mk.

Redukcja w kasie chorych.

(b) W łódzkiej kasie chorych wymówiono pracę części personelu w związku z przeprowadzaną redukcją.

Wymówienie otrzymali również nieletni w kasie chorych pracownicy z wyższym wykształceniem.

Czy trzeba lepszego dowodu na nędzę robotniczą?

Porcja mięsna w restauracji równa dwóm dniówkom robotniczym.

Chrześcijańskie stowarz. właścicieli restauracji pierwszego rzędu na województwo łódzkie zgłosiło w referacie walki z lichwą nową cenę kasek, wódek i napoi oraz kolacji.

Biorąc pod uwagę ceny niektórych dań stwierdzić się musi, iż jądanie w restauracjach dostępnem się staje jedynie amerykań-

skim lub angielskim obywatelom, względnie krajowego pochodzenia krezusom.

Delikatny „cenniczek“ wieści: sznyceł po wiedeńsku 3.500.000, steack cielęcy 3.200.000, zraz węgierski 3.200.000, kotlet wieprzorych 2.800.000, cielęcy 2.700.000, nie mówiac już o drobiu, którego cena smak musi odebrać.

Zrzeszenie Pracowników Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej poszukuje

GOSPODYNIĄ

celem prowadzenia kuchni dla personelu urzędniczego, przyczem winna to być osoba inteligentna, solidna, bezdzietna od lat 25—40. Wiadomość w Zarządzie przy ul. Kościuszki 14 w godz. 15—18. 37—3

Dnia 3-go b. m. zamknął powieki na zawsze

ADOLF DAUBE

Założyciel i Prezes Zarządu naszej Spółki

Zmarły doświadczeniem i światłą radą wielce się przyczynił do rozwoju naszego przedsiębiorstwa. Tracimy w Nim człowieka, którego zalety charakteru i umysłu pozostawią wśród nas niezatartą pamięć.

Cześć Jego pamięci!

Zarząd Spółki Akcyjnej
Wielkanej i Bawełnianej Manufaktury Adolf Daube w Łodzi.

Co mówi dr. Grabowski o cenach?

Ze są dość niskie. Nie może tylko powiedzieć gdzie. W każdym razie nie w Łodzi.

(b) Referat walki z lichwą ustanowił następujące ceny produktów żywnościowych, obowiązujące wszystkich. Mleko w detalu litr 450 tys. mk., chleb 550 tys. do 655 tys., masło śmietankowe — 5 milionów 600 tys., oślkowe — 4 mil-

Całe szczęście że to nie był materac.

(b) Helena Mileczarek weszła do sklepu Rywki Kaczenbogen, Zielona 3, po siennik, którego cena w oknie wynosiła milion 300 tys. mk. Tymczasem Kaczenbogenowa zażądała 2 miliony mk., wobec czego sprawa znalazła się w referacie walki z lichwą, który paskarkę

skazał na 50 milionów mk. grzywny.

Pozatem skazani zostali za lichwę: Gabriel Goldberg, Nowomiejska 15, Tomasz Krakowiak, Konstąntynowska 55 i Moszek Goldmync po 15 milionów marek grzywny.

Opłaty za przesyłki zagraniczne.

(b) W związku z wprowadzeniem pobierania należności celnych w monecie złotej od całego szeregu towarów zagranicznych wydane zostało zarządzenie, w którym polecono urzędowi i agencjom pocztowym zwracać baczną uwagę na kwity celne, wystawiane przez urzędy celne przy przesyłkach pocztowych.

W razie wystawienia kwitów celnych na walutę złotą, mają urzędy i agencje pocztowe zastosować się przy pobieraniu, uiszczaniu i zaliczaniu należności celnych w walucie złotej do obowiązujących przepisów.

W niedzielę, dn. 6 stycznia b. r. o godz. 12 w poł. w synagodze przy Przystanku Policznym Południowa 19, odbędzie się poświęcenie łózek wieczystych Intenia:

1. Hajmana i Leokadii z Zagonów Chmiel
2. Abrama i Adeli Langleben

na którą to uroczystość najuprzejmiej zaprasza krewnych, przyjaciół i sympatyków

Zarząd Przystanku Południowego przy T-wie „Linus Hochollm“
Południowa 19.

Turbiej szachowy Warszawa-Łódź

Wczoraj w lokalu tow. zwoleńników gry szachowej rozpoczął się turniej łódzkich szachistów z warszawskimi. Dotychczas grano 8 partii, wczoraj i dziś po cztery, z tego trzy zostały niedokończone. Z pozostałych pięciu rozegranych partii przypada na Łódź 3 punkty, na Warszawę — dwa.

Nieprzygotowani.

(b) Jak się dowiadujemy, z powodu nieprzygotowania materiału posiedzenie rady miejskiej odbędzie się dopiero w czwartek, dnia 17 b. m.

Czytajcie „Kurier Wieczorny“.

UNITED STATES LINES

Amerykańskie Otręty Rządowe
DO NOWEGO JUKRU
z Southampton—Cherbourg
LEVIATHAN

1 kwietnia 22 kwietnia, 15 maja 1924 r.
Z Bromy przez Southampton i Cherbourg do New-Jorku.

GEORGE WASHINGTON
25 stycznia (do Bostonu) 21 marca, 19 kwietnia 1924 roku.

Pr. sident Harding 9 stycznia, 11 lutego, 15 marca, 11 kwietnia.

Amer. ca 16 stycznia, 22 lutego, 6 marca, 24 kwietnia 1924 r.
Pr. sident Roosevelt 4 lutego, 9 marca, 2 maja 1924 r.

Of. i. ad z Southampton i Cherbourg o dzień później.

Bl. zszych informacji udzielają niżej podane biura:

Korzystna okazja dla eksportu bagażu

UNITED STATES LINES

Warszawa Łwów Łomża
Senatorska 23-30 Gródecka 69 Sen. tor. 5
Wilno Kraków Białystok
Kolejowa 11 Radz. w. łowska 24 Lipowa 56.

On demande

correspondant (e)
français-anglais

de preference bon (ne) stenographe aux bonnes conditions. Wiliam Grossman Piotrkowska 56.

Pokoju umeblowanego

wraz z codziennym utrzymaniem poszukuje młody inteligentny urzędnik prywatny. Cena obojętna. Oferty sub „W. K. 21“ złożyć w adm. niniejszego pisma.

Samozw. ni. dwaj kupcy, którzy mają odpowiedni lokal w śródmieściu Poznania, poszukują

zastępstw branży włókienniczej (materiałów wełnianych, stapłówek)

trykotażu męskich i damskich poważnych firm na składy konsygnacyjne i t. p. Oferty do Biura Obojętności „Par“ Poznań, Fr. Ratajczaka 8, sub. N 58,4 105-1

MIESZKANIE dogodne dla kolejarza.

jednopokojowe, parter wodociąg, przy końcu Konstąntynowskiej zamienię na podobne bliżej miasta. — Oferty pod „W. W.“ do adm. „Głosu“.

Do wdzierżawienia

osobny budynek wraz z 40-80 warsztatami tkackimi, wszelkimi maszynami przygotowawczymi oraz aparaturą dla towarów bawełnianych. Oferty sub. „H. Z. 725“ łask. skierować do Adm. „Głosu Polskiego“ 94-1

Poszukiwana

siostra lub panna

wykwalifikowana do niemowlęcia. Zgłosić się: Nawrot 7, 4 piętro front, mieszk. 12, w godz. 2-5 pp. 114-2

Kupię

piecyk z majoliki

pokoju w dobrym stanie. Wiadomość: Przejazd 15, Jelenkiewicz. 118-2

Sklep.

Sklep z kompletnym urządzeniem w centrum Piotrkowskiej zaraz do wynajęcia. Oferty sub. „1500 D“ do Adm. „Głosu Polskiego“ 122-1

P. P. Szefowie i p. p. Buchalterzy

dla najwilszych obliczeń, jakich nie można dokonać na żadnej zwykłej maszynie do liczenia, używajcie wielolicznikową maszynę

„UNITAS“

Gud ze stali! Tryumf mechaniki!

Potrzebni
CHŁOPCY i DZIEWCZĘTA do roznoszenia gazet

Wiadomość w Administracji „Głosu Polskiego“ Piotrkowska 106.

Refleksje gospodarcze.

Jeszcze nekrolog złego roku.

Zasady „Le mortuis nil nisi bene” nie można stosować do okresów kalendarzowych, inaczej bowiem historia musiałaby być panegiryczna. Rok ub. był pod wieloma względami bardzo zły, zaś pod względem skarbowo-gospodarczym — fatalny. Trudno wyobrazić sobie sytuację gorszą. Wprawdzie stopniowanie upadku waluty mogłoby wskazać jeszcze większe ruiny — czego dowodem była Rosja i Niemcy — ale te również ilościowo mało już wplywały na warunki jakościowe. Przecież Rosja i Niemcy ulepszyły już walutę, a my jedni tylko wkrótceżylimy w rok nowy z walutą najędźniejszą na świecie.

Zniewa waluta utrudniała byt państwa, ale w większej jeszcze mierze druzgotała egzystencję warstw pracujących fizycznie i umysłowo. Kapitalizm dawał sobie z nią radę. Rozwój rolnictwa i przemysłu czynił nawet poważne postępy.

W porównaniu z przeciętnym stanem przedwojennym zbiór pszenicy wyniósł 86 proc., zbiór żyta 116 proc., owsa 130 proc., jęczmienia 119. Nadwyżka plonu zbóż datowanych ponad konsumpcję uczyniła około 100 tys. wagonów.

Rozwój przemysłu uwydatniał się we wszystkich niemal dziedzinach.

Wzrost produkcji włókienniczej charakteryzują następujące cyfry:

Rok	Ilość wzięcion bawełna—wełna
R. 1922 m. wrzes.	2,282,241—891,551
1923 „ lipiec	2,623,561—880,430
Robotnicy w pierwszym półroczu:	
R. 1922	118,025
1923	134,175

Przemysł metalowy tak się przedstawiał:

Rok	W. piece stalowe walcownicze	W. piece stalowe walcownicze
R. 1922	79,412 t.	17,142 t.
1923	82,000 t.	19,505 t.

A oto produkcja bogactw ziemnych:

Rok	Węgiel nafta	sól	ruda
R. 1922	35 milj.	71 tys. k.	292 tys. t.
1923	18,25 „	54 „	102 „

Wreszcie cyfry bilansu handlowego wymownie świadczą o rozwoju stosunków gospodarczych.

Oto odnośne dane:

Przywóz	Wywóz	
Wartość we frankach złotych.	631,250,000	932,159,000
Różnica tedy na naszą korzyść wynosiła około 100 milj. fr. zł.		

Porównanie z r. 1922 można przeprowadzić w zakresie I półroczu.

Przywóz	Wywóz	
Wartość we frankach złotych.	294,119,000	130,641,000
Wartość we frankach złotych.	567,467,000	601,200,000

Jeśli wszystkie dane powyższe zważymy, to okazało się, że rozstrój walutowy i skarbowy nie powstrzymywał ruchu ekonomicznego. Oczywiście tempo tego ruchu byłoby o wiele znaczniejsze, gdyby gilotyna walutowa nie hamowała go. Prawda, że kurs waluty w pewnej mierze sprzyjał wywozowi, lecz już w końcu roku, gdy ceny wewnętrzne zbliżyły się do cen światowych, koniunktura i pod tym względem pogarszała się. A nadto upadek waluty sprawiał, że sprzedaż towarów na wewnętrzny rynek była coraz bardziej utrudniona. To też pod koniec roku osłabienie gospodarcze dawało się poważnie we znaki.

Mimo wszystko wszakże w warunkach życia produkcyjnego i handlowego były w sumie poważne zdobycze. I tu zwłaszcza za te zasoby materialne, które zarówno w powiększonym kapitale, jak w dochodach powinny służyć za źródło podatkowe dla

skarbu. Jest bowiem niezaprzeczonym faktem, iż owe sfery gospodarcze odnoszące tak znaczne korzyści, nie były pociągane do współmiernych ze swymi siłami świadczeń na rzecz państwa.

Trzy czwarte potrzeb skarbowych pokrywano drukiem banknotów, czyli podatkiem inflacyjnym, którego główne brzemie spadało na warstwy średnie, a na wet przeważnie ubogie.

Piętno złego roku wycisnął na stosunkach rozpaczliwy stan tych właśnie warstw. Drożyzna w szalonych podskokach druzgotała egzystencję, które nie mogły waloryzować swych skromnych dochodów. W miarę spadku waluty i rozplywania się jej siły nabywczej, klaski społeczne zastrzały się. Kontrasty nierównowagi społecznej, będące zawsze groźnymi przejawami życia powiększały się niemal z dniem każdym. Bo w końcu dzień każdy, niemal każda nawet godzina sprawiały, że przez przewrót cen toniał dochód warstw pracujących. Ludzie ubożeli, niedzieli w ciągu każdej nocy, gdy ranek witał ich nowym drożeniem środków żywności.

I dla tych ludzi — a jest ich w Polsce znaczna większość — moment tak zwanej waloryzacji stał się jeszcze groźniejszym zjawiskiem. Sama zapowiedź waloryzacji pogłębiała niedobory budżetów pracowniczych. Fakt realizacji cen zwaloryzowanych wywołać może większe jeszcze wstrząsy, o ile w porę nie przeciwdziała się temu przez zwaloryzowanie plac zarobkowych.

Odium złego roku było w znacznym stopniu dziełem złego rządu, który dorwał się do władzy bez żadnych kwalifikacji fachowych, a z ambicjami wielkich prezydentów. Już sternerstwo skarbem, będące w rękach panów Jastrzebskiego i Grabskiego, zapowiadało naprawę. P. Kucharski zniszczył wszelkie zarządzenie sanacji. Błaga, miarżami pożyczek zagranicznych, kłamliwym budżetem chciał wyczerpać przebudowę skarbu. Siedmiomiesięczne rządy Chjeno-Piasta wtrąciły państwo w otchłań upadku.

Do maja kurs waluty obniżał się w łagodnym tempie. Kursy waluty od stycznia do maja wyrażały się w notowaniach dolara w sposób następujący:

Kursy dolara w tys. mk.	
styczeń	33
luty	48
marzec	42
kwiecień	47
maj	53

A oto wzrost emisji w tym samym czasie:

Kurs dol. tys. mk.	emisje miliardów mk.
styczeń	909
luty	1,117
marzec	1,842
kwiecień	2,332
maj	2,284

Nastał rząd Chjeno-Piasta i sprowadził następujące metamorfozy:

Kurs dol. tys. mk.	emisje miliardów mk.
czerwiec	101
lipiec	168
sierpień	249
wrzesień	319
paźdz.	1,685
listopad	3,414
20 grudnia	6,300

Cyfry te same przez się wołają gromkim głosem. Nie klasę i wstrząsanie zgłotował zły rząd. Charakterystyczny jest nadto fakt, że, gdy w maju wartość obrotu sumy 2,7 trylionów marek wynosiła 51,6 milionów dolarów, to podniesiony o blisko 80 trylionów obrotu w grudniu stanowią około 15 milionów dolarów.

Wreszcie wskaźnik cen hurt-

Rynek pieniężny.

Warszawska giełda urzędowa.

WARSZAWA 4 stycznia (Pat). — Na dzisiejszej giełdzie urzędowej notowania były następujące:

GOTÓWKA:	
Dolary	7150—7100
CZEKI:	
Na dzisiejszej giełdzie ustalono kursy następujące:	
Dolar	7300
Belgia	318
London	31400
Nowy Jork	7300
Parvz	355
Wiedeń	102—99
Włochy	314
Fr. zł.	1410
Rony zł.	1075—1200
8 proc.	10,7—12
Milionówka	550—650—600
Kopenhaga	1286
Praga	211
Szwajcaria	1274

Warszawska notogielda wieczorna.

GOTÓWKA.	
Dolary	8,600,000
Rubel złoty	4,300,000
AKCJE.	
Pols	1900
Spies	4700
Wid	7800
Czerk	5000
Wetel	23000
Pirlej	5000
Łazy	1200
Cegielski	400
Lilpop	5700
Modrzejów	27000
Parowozy	2700
Rudzi	950
Starachowice	17000
Jalilowscy	800
Nafta	3650

Urzędowa giełda gdańska.

GDANSK, 5 stycznia. (Pat). — Na dzisiejszym zebraniu giełdy gdańskiej, notowano w guldach gdańskich:

(Notowania w guldach gdańskich.)

Marka polska (za milion)	0,705—0,707
Warszawa (za milion)	0,693—0,702
Dolary (za 100 dolar)	536,43—539,42
za 100 bilionów marek Rzeszy niem.	128,67—129,53
za 100 bilionów marek rentowych niem.	135,66—136,54
Berlin za 100 bilionów marek rentowych	127,68—129,52
Funt szterl.	25,00—25,01
Zurych	101,25—101,75
N York	58,29—58,21
Holandja	219,55—220,42

Kodcowe notowania w Zurychu.

Zamknięcie giełdy	
ZURYCH, 5 stycznia. — (Pat). Dziś notowania były następujące:	
Holandja	216,50
Nowy-Jork	574,70
London	24,65
Parvz	27,9
Medjolan	24,0
Praga	16,17
Budapeszt	0,0001
Belgrad	6,45
Sofia	4,05
Budapeszt	2,90
Wiedeń	0,008075
Kor. austr.	0,0081

MONETA METALOWA NA LITWIE.

KOWNO, 4 stycznia. (AW) — Według doniesień prasy, w końcu stycznia na Litwie mają się ukazać monety metalowe.

wych (w porównaniu z rokiem 1914) wyraził się w listopadzie r. ub. w cyfrze 684,427, gdy wskaźnik dolara w cyfrze 812,857. Zestawienie tych cyfr przekonywa, że już nieznacznie odbiegają one od siebie, czyli, iż ceny bardzo się zbliżyły do parytetu złota. Dalszy jednak wzrost cen jest już niemożliwy.

Oto są ślady, które pozostawia po sobie rząd „większości narodowej”. Zapowiadał on buńczucznie zbawienie skarbu i Polski, a rzucił społeczeństwo w bagno zgniewnej waluty z taką zawrotnością, że tylko największy wysiłek energii wydobędzie nas z tej otchłani.

St. A. Kempner.

Na giełdzie i poza giełdą.

Dolar oficjalnie 7.300.000. W obrotach prywatnych 8 milj. 200.000—8.400.000. Na giełdzie akcyjnej tendencja mocniejsza.

Na skutek bardzo szczupłego przydziału dewiz przez P.K.K.P. kurs oficjalny dolara ustalony wczoraj na giełdzie warszawskiej stał się w praktyce kursem teoretycznym, gdyż natychmiast po zaknięciu giełdy w obrotach prywatnych kurs dolara podniósł się do 8 milionów, a w godzinach popołudniowych osiągnął blisko 8 milionów 500 tys. mk. przy bardzo silnej tendencji i zmniejszonym zaoferowaniu. W Łodzi stosunkowo łatwiej było o materiał, jednakowoż w późniejszych godzinach popołudniowych nie oddawało go poniżej wymienionego wyżej kursu 8 i pół miliona.

Charakterystycznym jest, że w obrotach dolarami dało się zauważyć nowy objaw spekulacji, miano wiele korzystniejsze ocenianie gotówki dolarowej niż czeków, jak to dotychczas miało miejsce. Do niedawna różnica między gotówką, a czekami na korzyść tych ostatnich była dość poważna. Obecnie niema już żadnej różnicy w kursie, a w niedalekiej przyszłości spodziewają się agła na korzyść gotówki, jak to się obecnie dzieje w Gdańsku, gdzie panuje taki brak gotówki dolarowej, że agła gotówki nad czekami wynosi kilka procent.

Gotówka dolarowa jest ponadto bardzo chętnie poszukiwana za procentem dziennym, przyczem osiąga się po 2 pro mille dziennie, a nawet więcej.

Na giełdzie akcyjnej nastąpiły wczoraj dość liczne wyżki, wyrównujące w 50 procentach one dające znaczne straty. — Naogół

jednak zainteresowanie dla akcji osłabło, na skutek zwykłej tendencji dla walut.

Chwilowo panuje na rynku gotówki stan dość zadawalający, wobec stosunkowo nielicznych wypłat. Wodna chwilowo gotówka szuka lokaty w walutach, wskutek czego popyt znacznie przekracza podaż. P.K.K.P. wydaje się stosować do koniunktury rynkowej i oddaje dolary wtedy, gdy i na rynku jest bardzo silne zaoferowanie, mianowicie w okresie medio i ultimo.

Taka polityka P.K.K.P. z punktu widzenia tej instytucji jest może dość korzystna i do pewnego stopnia przeciwdziała spekulacyjnym kupnom zabezpieczającym wartość, gdyż utrudnia nabywanie dewiz w okresie gdy na rynku jest stosunkowo większa ilość gotówki rozporządzałej, a ułatwia je, gdy panuje ogólny tej gotówki brak, jednak ze stanowiska ochrony marki polskiej i jej kursu, wydaje się być szkodliwa. Chroni zapas walut posiadany przez P.K.K.P. srukuje jednak w pewnych momentach kurs walut nadmiernie w górę.

Osiąga się przez taki system jedno, że w pewnych okresach, napływa do P.K.K.P. Iwła część zaoferowania prywatnego, nie znajdującego zbytu na rynku nasyconym — gdy chodzi o legalne zapotrzebowanie, przez przydziały. — To też przed nadejściem terminu medio stycznia nie przewidują naogół znacniejszego osłabienia tendencji.

Zamówienia na rządowe sukno jako podatek majątkowy?

Nieuzasadnione obawy niektórych przemysłowców, wywołane pewnymi szczegółami w ekspozycji p. Grabskiego.

W niektórych kołach przemysłowych naszego miasta interpretują zdanie p. ministra skarbu Grabskiego, wypowiedziane w ekspozycji, a dotyczące ściągania podatku majątkowego w naturze, tam, gdzie nie można będzie ściągnąć go w gotówce z powodu trudności płatniczych, w jakich mogą się znaleźć płatnicy tego podatku. Mianowicie powstała pogłoska, że możliwym jest, iż przemysł łódzki który wykonuje obecnie poważne

zamówienia dla wojska, będzie zmuszony w razie nieuiszczenia przypadających na niego sum tego podatku, zapłacić go rachunkami za dostarczone skarbowi państwa sukno.

Pogłoski te są oczywiście przedwczesne i świadczą o zdenerwowaniu, jakie objawiają niektóre koła przemysłowe i handlowe w naszym mieście w związku z wydarzeniami na terenie polityki skarbowej i finansowej. (—)

Europa chce handlować z sowietami.

MOSKWA, 5 stycznia. (A. W.). Grupa francuskich kapitalistów otrzymała koncesję na eksploatację rudy w Krzywym Rogu. — Termin koncesji wygasa po pięciu latach.

re gotowe są obecnie nawiązać długoterminowe operacje handlowe. Specjalne zainteresowanie do Z. S. R. R. daje się zauważyć wśród przemysłowców górno-śląskich. W najbliższym czasie ma powstać na G. Śląsku wielkie towarzystwo, którego zadaniem będzie nawiązanie kontaktu z Rosją. Rosja interesuje się Polską, jako rynkiem zbytu dla surowców.

MOSKWA, 5 stycznia. (A. W.). Przedstawiciel handlowy ZSRR, w Polsce pan Miasnikow udzielił prasie następujących informacji o stosunkach handlowych polsko-rosyjskich: W kołach przemysłowców polskich, twierdzi p. Miasnikow, daje się zauważyć chęć nawiązania bliższych stosunków ekonomicznych z Rosją. Zjawisko to wy tłumaczone jest tem, że Polska poszukuje rynków zbytu dla swoich wytworów. Rozwój ekonomicznych i finansowych stosunków z Z. S. R. R. wzbudził zainteresowanie do Rosji w kołach przemysłowych polskich, któ

Zdaniem p. Miasnikowa przemysłowe koła polskie są bez wyjątku za najbliźszym czasie nawiązaniem stosunków handlowych między Polską a Z. S. R. R.

Od pierwszego stycznia 1923 r. do 15 grudnia 1923 r. wywieziono z Rosji do Polski i tranzytem przez Polskę 1.700 wagonów towarowych rosyjskich, Rosja zaś otrzymała z Polski 1.200 wagonów.

Wielki Bal Maskowy

na rzecz szpitala w Kochanówce w SALI FILHARMONJI, odbędzie się dnia 13 bież. mies., Bilety do nabycia w biurze Komitetu, hotel Manteulla, w godzinach: 11-1 i od 5 do 7, w dniu balu — przy kasie.

Maszyny

do pisania—model 1924 r. ciche, bezpłoczne od kurzu.
do pisania samo osłaniające się do pisania w ciemności zabezpieczone od kurzu najzupełniej bezszumne (specjalnie dla instytucji, gdzie kurz jest złym koniecznym).
do pisania jedno i dwu i wielo bezszumnie specjalne maszyny do najwęższych obliczeń.

do kopjowania, powielania i drukowania wszechświat. marki „RONEO”.
do pisania — udoskonalone systemy, najnowsze modele 1924 roku.

Specjalne WARSZTATY reperacyjne i kontrolne wszelkich maszyn biurów.

Wszelkie dodatki do maszyn biurowych.. Szapirografy, hektografy, aparaty Greifa utensylja i dodatki do nich. Meble i urządzenia biurowe gwarantowanego gatunku

Specjalny skład maszyn i urządzeń biurowych
Edward Telatycki, Piotrkowska 48, tel. 10-63.

Cyrk Ciniselli. Nadzwyczajny Program Noworoczny
Nowe sily! Nowy repertuar! Dziś dwa przedstawienia o g. 4-ej i 8.30 w. Wejście dla dzieci na pol. przed. **bezpłatne.**

Dr. J. M. Halkrecht
Akuszerka i chor. kobiece.
Przyjm. od 10-11 i 4-6.
Piotrkowska 20.

Dr. Różaner
Choroby skórne weneryczne i moczolciowe, leczenie sztucznym słońcem górskim
DZIELNA 9.
Przyjmuje od 4 do 10 i pół i od 4-8

Dr. med. Zeligsonowa
Przyjmuje od 11 i pół do 3 i pół
UL. 6 Sierpnia 1.
Choroby skórne i weneryczne (kob.).
Usuwanie włosów za pomocą elektrolizy

AGENCJA WSCHODNIA ODDZIAŁ W ŁODZI

UL. TRAUGUTTA nr. 6. TEL. 21-50.
Niniejszym zawiadamiam, że otworzyła **WYDZIAŁ OGŁOSZEN** który przyjmuje ogłoszenia do wszystkich pism krajowych zagranicznych po cenach redakcyjnych.
i W Agencji Wschodniej można abonować wszystkie przedgidy, gidy i pogidy walutowe, akcyjne i lotarowe, krajowe i zagraniczne.
Po europejsku zorganizowany wydział ekonomiczny daje gwarancje szybkiego informowania abonentów o kursach giełdowych.
Polecamy abonament „Codziennych Wiadomości Ekonomicznych”, które zawierają gidy i sprawozdania z rynków handlowych całego świata. „C. W. E.” dostarczamy abonentom o godz. 8 rano. Notowania giełdowe nadajemy telefonicznie i rozsyłamy cedulki.

TYLKO OSTATNIE MODELE MASZYN DO PISANIA AEG, COMMERCIAL I HEROINE
polecane ze składu:
Agencja sprzedaży MASZYN BIUROWYCH
Łódź, Główna 88, m. 8.
Uważa się na: pisania na maszynie

MEBLE tanie i modne!
Całe komplety oraz pojedynczo przedmioty wykonujemy w naszym zakładzie według najnowszych modeli na dogodnych warunkach.
UWAGA: Udzielamy gwarancji za 30 dni wykonania.
Franciszek Krzyżowski i S-ka
Zakład Stolarski w Łodzi, ul. Napłórkowska 7, przy Górnym Rynku.

Bs. inż.
warsztatowiec z 15 letn. praktyką w fabryce mechanicznej w Rosji, ostatnio od 2-ch lat kierow. warsztatów mech. poszukuje posady administracyjno-technicznej, względnie administracyjnej, Łask, zgł pod „Betriebs inż.” 205-3

Potrzebni są chłopcy i dziewczęta do roznoszenia gazet.
Zgłaszać się do Adm. „Głosu Polskiego”, Piotrkowska 106.

Ogłoszenia drobne
Po 50.000 mk. za wyraz.
Dla poszukujących pracy mk 30.000 za wyraz. Najmniejsze ogłoszenie 300.000

Nauka i wychow.
Guchalterji, korespondencji i stenografji wyuczam szybko. Ceny konkurencyjne. Konstancynowska 57, m. 53 71-11
a udziame korepeccji mojemu synowi uczniowi o kl oddam pokój bezpłatnie kawalerowi uczniowi z 7-ej lub 8-ej klasy, ewentualnie maturzyste. Wiadomość: Fijański, Zakątna 10. 61-1-n

Kupuję
MEBLE, dywany, garderobę, samowary, MASZYNY do szycia, i różne sprzęty domowe. Dzieńma 19 A. Wajeman 311

Poszukuje
się wykwalifikowanej wychowawczyni do dwójki małych dzieci. Zgłaszać się od 1-4. Pańska 100 m 8 77-2

Kopno i sprzedaż
Łódźka dębowa jasna z materacami i leżanką okazynie do sprzedania. Cegielniana Na 61, m. 9. 75-1 k

przedam maszynę daską Singera Oria 12, m. 21. 45-3-k

Urządzenie kawiarniane — szafy buletowe, bulet, bilard, kilkanaście stołów i krzesel — natychmiast do sprzedania Sienkiewicz 50 Kawiarnia. 60-2-k

Posady i prace
Poszukiwane
panienka 19 letnia z 4 kl. wykształceniem poszukuje posady do dzieci. Zakątna 55, m. 20. 100-1-pp

anotomiu, za wyjątkiem posady oddam pokój z osobnym wejściem. Otwieram się składem w adm. „Głosu Pol.” pod „Pokoje” 88-1 pp

Zaofiarowane.
potrzebna starsza uczciwa niania do pielęgnowania dziecka. Zgł. się Kilińskiego 83, m. 23. 110-1 pz

potrzebna inteligentna panna do dzieci. Nowo-Cegielniana 18 m. 7 81-1 pz

Dotieszenia rozm.
kawaler (lat 23) na stanowisku ożeni się z panną ub wdową o wyższych aspiracjach i skłonnościach do sportu. Poważne zgłoszenia z fotografją sub „Przebieg” do administ. „Głosu” 112-2-d

tyż wy — osrzył dobrze i przedko Mecha.iczna Siu sarnia — Filde i Czworowski ulica Nawrot 29. 70 3d

ryjeżdzy na stały pobyt do Łodzi — intelig. mężczyzna, nie władający zbyr dobrze językiem polskim i drogą pragnie poznać inteligentną pannę Dyskretna bezwzględnie zapewniona Otwieram się „Kosmopolita” kierowa do administ. „Głosu Pol.” 84-5-d

Zdun E. Szczęsny
przyjmuje przedstawianie, reperacje pieców i kuchen. **Przejazd 33, m. 4, 1 p fr.**

Dr. I. Silberstrom
Choroby skórne i weneryczne.
ul. Zielona Nr 11.
Przyjm.: 12-2, 3 i 4 30 7-9 w., w niedz. 9-3

Zagubione dokum.
dasiak Franciszek i zagubili kartę bezterminowego urlopu, wydaną w pow. Wle.aa. 101-5-z

Zagubione dokum.
dasiak Franciszek i zagubili kartę bezterminowego urlopu, wydaną w pow. Wle.aa. 101-5-z

Biuro XX stulecia
powinno posiadać **MASZYN DO PISANIA I LICZENIA** zwykle lub elektryczne **MEBLE BIUROWE** ze Spółki Handlowej, Wojewódzkiej i Leżon Sienkiewicza 35, tel. 18-34.

14 stycznia 1924 r. rozpoczynają się kursy **szoferskie zawodowe i amatorskie.**
Zapisy przyjmuje POLSKA Y.M.C.A. od 4-9 codziennie—Piotrkowska Nr 245. 86-1

Odmrożenie got. naj-radykalniej **FRIGORIN „Motor”**

Lecznica chorób zębów
Lekarz-dentysta **H. PRUSS**
145. Piotrkowska 145.
Plombowanie, wprawianie zębów
Opłata podług taksy

Oskar Kahlert
SZLIFIERNIA SZKŁA I PODLEWNIJA LUSTER.
Łódź, ul. Wólczańska Nr. 103. 2-10

LECZNICA
17. ZGIERSKA 17.
przyjmuje wale chorých wszelkich specjalności od g. 9-ej rano do 6-ej wiecz. Elektryczniza, masaż, zastrzyki, szczerpienia, leczenie szlucznym słońcem górskim.
Porada 500 tys. mk.

Dla amatora!!!
Kuc młody silny do sprzedania. Obejrzeć można między godz. 1-2 po pol. Aleje Kościuszki Nr 2. 04-3

Dyrekcja Koncertów: **Alfred Strauch.**
SALA FILHARMONJI
Dziś o godz. 4-ej po pol. **gra** **JÓZEF Sliwiński**
Znakomity pianista.
W programie: **Beethoven, Schumann, Chopin.**
Bilety w kasie Filharmonji 103-1

...a jednak czekolada 10120-3
Goplana
jest najlepszą.
Ządać wazędziel
Skład hurtowy: Łódź, 6-go Sierpnia 22. Zamenhofs Nr. 17 m. 29.

Poszukiwany pierwszorzędny majster-apreter
do wykończania chusiek i towarów szrajchgarnowych. Oferty sub. „D. F.” do Adm. „Głosu Polskiego” 103-3

LECZNICA lekarzy specj. i słow
Piotrkowska 17 (drugie podwórce).
Przyjmuje chorych we wszystkich specjalnościach od g. 9-5 pp. Cena za poradę 1.000.000 mk., operacje i opatrunki od timowy. Szczepienie ospy. Röntgen-diagnostyka (leczenie powierzone głębokie). 14731-2

WYROBY FUTRZANE
W. L. Zusmanek
Piotrkowska 19
w podwórzu lewa 2-ga ofycyna, 2 gie. piętro. **Telefon 24-66.** 432-18

PRACOWNIA SUKIEN DAMSKICH
E. Zabłockiej z Warszawy
dług letniej wspó pracowniczki Hersezo Stroje balowe i wizerowe. Najowsze fasony, wytworny krój i staranne wykonanie.
Zamenhofs Nr. 17 m. 29.

Dr. Ludwik Falk
Choroby skórne i weneryczne
przyjm. od 10-12 i 5-7
Nawrot 46 7.

Kupuję
MEBLE, dywany, garderobę, samowary, MASZYNY do szycia, i różne sprzęty domowe. Dzieńma 19 A. Wajeman 311

Poszukuje
się wykwalifikowanej wychowawczyni do dwójki małych dzieci. Zgłaszać się od 1-4. Pańska 100 m 8 77-2